

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นกับแนวทางป้องกันยาเสพติด : กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา โดยมีขั้นตอนในการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มประชากรทั้งหมด คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล (ชั้น1-7) และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ชั้น1-5) และชุมชนแออัดต่างๆ จำนวน 4 อำเภอ คือ อ.เมืองสงขลา อ.หาดใหญ่ อ.สะเดา อ.สิงหนคร ดังรายละเอียดในตาราง

ตาราง 2 หน่วยงานปกครองส่วนภูมิภาค

พื้นที่	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อ.หาดใหญ่	2	16	18	18
อ.เมืองสงขลา	2	15	17	17
อ.สะเดา	5	41	46	46
อ.สิงหนคร	1	9	10	10
รวม	10	81	91	91

สำหรับกำนัน และผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำท้องถิ่นของพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติด ได้แก่

อ.หาดใหญ่ 2 ตำบล คือ

- 1) ต.ทุ่งตำเสา จำนวน 10 หมู่บ้าน
- 2) ต.คอหงส์ จำนวน 8 หมู่บ้าน

อ.เมืองสงขลา 2 ตำบล คือ

1) ต.เขารูปช้าง จำนวน 8 หมู่บ้าน

2) ต.เกาะแก้ว จำนวน 9 หมู่บ้าน

อ.สะเดา 5 ตำบล คือ

1) ต.ปาดังเบซาร์ จำนวน 11 หมู่บ้าน

2) ต.สำนักแก้ว จำนวน 10 หมู่บ้าน

3) ต.สำนักขาม จำนวน 7 หมู่บ้าน

4) ต.ปริก จำนวน 11 หมู่บ้าน

5) ต.พังลาจำนวน 7 หมู่บ้าน

อ.สิงหนคร 1 ตำบล คือ

1) ต.ม่วงงาม จำนวน 10 หมู่บ้าน

ตาราง 3 หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น1-5)

สมาชิก อบต.	ฝ่ายบริหาร	ฝ่ายนิติบัญญัติ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อ.หาดใหญ่	6	30	36	12
อ.เมืองสงขลา	6	28	34	11
อ.สะเดา	15	77	92	31
อ.สิงหนคร	3	17	20	7
รวม	30	152	182	61

หมายเหตุ ใช้สัดส่วน 3 :1 เศษปัดขึ้น เพื่อสะดวกและง่ายต่อการเก็บข้อมูล

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่านี้เลือกมาจากพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติด ได้แก่

อ.หาดใหญ่ 2 อบต. คือ

1) อบต.ทุ่งตำเสา ชั้น 2

2) อบต.คอหงส์ ชั้น 1

อ.เมืองสงขลา 2 อบต. คือ

1) อบต.เขารูปช้าง ชั้น 1

2) อบต.เกาะแก้ว ชั้น 5

- อ.สะเดา 5 อบต. คือ
- 1) อบต.ป่าดงเบขาร์ ชั้น 4
 - 2) อบต.สำนักแต้ว ชั้น 4
 - 3) อบต.สำนักขาม ชั้น 3
 - 4) อบต.บริก ชั้น 4
 - 5) อบต.พังลา ชั้น 4
- อ.สิงหนคร 1 อบต. คือ
- 1) อบต.ม่วงงาม ชั้น 4

ตาราง 4 หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลนคร / เมือง / ตำบล)

สมาชิก สท.	ฝ่ายบริหาร	ฝ่ายนิติบัญญัติ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อ.หาดใหญ่	5	19	24	8
อ.เมืองสงขลา	5	19	24	8
อ.สะเดา	12	36	48	16
อ.สิงหนคร	3	9	12	4
รวม	25	83	108	36

หมายเหตุ ใช้สัดส่วน 3 : 1 เศษปัดขึ้น เพื่อสะดวกและง่ายต่อการเก็บข้อมูล

สำหรับเทศบาลเหล่านี้เลือกมาจากพื้นที่ที่มีปัญหาเสพติด ได้แก่

- อ.หาดใหญ่ - เทศบาลนครหาดใหญ่
- อ.เมืองสงขลา - เทศบาลนครสงขลา
- อ.สะเดา - เทศบาลตำบลป่าดงเบขาร์, เทศบาลตำบลพังลา, เทศบาลตำบลบริก, เทศบาลตำบลสะเดา
- อ.สิงหนคร - เทศบาลตำบลสิงหนคร

ตาราง 5 หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด)

สมาชิก อบจ.	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อ.หาดใหญ่	7	7
อ.เมืองสงขลา	5	5
อ.สะเดา	3	3
อ.สิงหนคร	2	2
รวม	17	17

(แบ่งตามจำนวนประชากร)

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสงขลา (ส่วนท้องถิ่น)

ตาราง 6 ชุมชนที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด

อำเภอ	ประธาน / คณะกรรมการชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
หาดใหญ่	ชุมชนลิบแล	10	2
	ชุมชนจันทร์วิโรจน์	10	2
เมืองสงขลา	ชุมชนร่วมใจพัฒนา	10	2
	ชุมชนกุโบ	10	2
สะเดา	ชุมชนหมู่บ้านตัวอย่าง	10	2
	ชุมชนประชาร่วมใจ	10	2
สิงหนคร	ชุมชนบ้านเล	10	2
	ชุมชนสทิงหม้อ	10	2
รวม		80	16

(สำหรับชุมชนที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ก็ด้วยข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณและเวลา อีกทั้งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนมาก จึงเลือกสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง purposive sampling)

ที่มา : กองสาธารณสุขเทศบาลนครสงขลา / หาดใหญ่ และเทศบาลตำบลสะเดา / สิงหนคร

กล่าวโดยสรุป ตัวอย่างที่จะทำการเก็บรวบรวมมาทั้งหมดมีทั้งสิ้น 221 ตัวอย่าง

แบบแผนการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยแบ่งขั้นตอนของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Survey) เช่นหนังสือ บทความวารสาร วิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัยต่างๆ
2. ศึกษาจากการวิจัยภาคสนาม (Field Survey) โดยใช้แบบสอบถามทำการสอบถามกลุ่มประชากรใน อ.เมืองสงขลา อ.หาดใหญ่ อ.สะเดา อ.สิงหนคร จังหวัดสงขลา
3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เพื่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติม ทางด้านการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสฟติด ที่ทำให้ปัญหาเสฟติดลดความรุนแรงลง โดยเก็บข้อมูลจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก อบต.

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งหมด 2 ประเภท

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเสฟติด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ส่วนที่ 2 บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการป้องกันยาเสฟติดในชุมชน
 - ส่วนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินการป้องกันยาเสฟติดในชุมชน
 โดยในส่วนที่ 2 ข้อคำถามจะเป็นแบบเลือกตอบ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคะแนน ซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวกทั้งสิ้นและเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้
 - 5 หมายถึง บทบาทในด้านการป้องกันยาเสฟติดที่ผู้นำท้องถิ่นปฏิบัติมากที่สุด
 - 4 หมายถึง บทบาทในด้านการป้องกันยาเสฟติดที่ผู้นำท้องถิ่นปฏิบัติมาก
 - 3 หมายถึง บทบาทในด้านการป้องกันยาเสฟติดที่ผู้นำท้องถิ่นปฏิบัติปานกลาง
 - 2 หมายถึง บทบาทในด้านการป้องกันยาเสฟติดที่ผู้นำท้องถิ่นปฏิบัติน้อย
 - 1 หมายถึง บทบาทในด้านการป้องกันยาเสฟติดที่ผู้นำท้องถิ่นไม่ปฏิบัติ

การแบ่งระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการป้องกันยาเสพติด
ผู้วิจัยได้แบ่งดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับสูง

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ใช้สัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นเพื่อขอ
ทราบข้อมูลในเชิงลึก ทางด้านการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน
ป้องกันปัญหาเสพติด ทำอย่างไรจึงจัดการกับปัญหาเสพติดให้ประสบผลสำเร็จและลดระดับ
ความรุนแรงลง จำนวน 30 ชุด โดยการสุ่มจากผู้นำท้องถิ่นทั้ง 4 อำเภอ คือ อ.เมือง อ.หาดใหญ่
อ.สิงหนคร อ.สะเดา

การทดสอบเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยแนวคิด
ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องแนวทางการป้องกันยาเสพติด และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น
เรียบร้อยแล้ว ไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้มีความเที่ยง
ตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถาม

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นการทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ ซึ่ง
ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
แล้ว ไปทำการทดสอบก่อนการปฏิบัติการจริง (Pre-test) โดยการไปทดสอบใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มี
ลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะทำการศึกษาวิจัย จำนวน 30 ชุด ซึ่งพื้นที่ที่เลือกทำการทดสอบ
นั้น ได้แก่ อ.เทพา อ.จะนะ อ.นาทวี อ.รัตภูมิ และอ.ระโนด จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามหา
ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของ Cronbach ซึ่งวิธีนี้เราเรียกว่า "การหาสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Coefficient - alpha)" ที่ยอมรับกันจะต้องไม่ต่ำกว่า 0.70 (วิเชียร เกตุสิงห์, 2530 : 119 -120)

โดยการทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือก่อนการปฏิบัติการจริง (Pre-test) มีค่า
เท่ากับ .9429 ซึ่งนับว่าเชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. รวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารต่างๆ
2. ขอนหนังสือจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่เตรียมไว้ เมื่อได้แบบสอบถามครบตามจำนวนที่ต้องการแล้ว (จำนวน 206 ชุด) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / (Statistical Package for Social Science) แยกการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ค่าสถิติร้อยละ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป
2. ค่าสถิติไคสแควร์ ใช้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลังของผู้นำท้องถิ่นกับแนวทางป้องกันยาเสพติด และหาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้นำท้องถิ่นกับแนวทางป้องกันยาเสพติด

3. การสรุปผลการวิเคราะห์ในภาพรวมทั้งหมด โดยจะนำเอาผลของการวิจัยมาสรุปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้